

Forn de l'Enric de la Serra

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Prop de la masia de l'Enric de la Serra
Emplaçament	Ctra. BP-1101 al km. 11 camí est uns 1.500 m fins Enric de la Serra i continuar sense camí.
Alçada:	335
Coordenades:	
Latitud:	41.68575
Longitud:	1.80326
UTM Est (X):	400402
UTM Nord (Y):	4615578

Classificació

Número de fitxa	08098-437
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular Modern
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Semiderruït
Protecció	Física
Observacions protecció:	Recinte tancat
Accés	Sense accés
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08097A003000320000EX
Fitxes associades:	
L'Enric de la Serra	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 21/04/2016 - 02:00

Descripció

Forn d'obra o teuleria situat dins la propietat de la masia de l'Enric de la Serra, concretament uns 200 m en direcció N/N-W de la casa, en una zona actualment boscosa. Segueix la tipologia característica dels forns d'obra, tot i que la part superior es troba força esfondrada i la part inferior ha quedat en bona part soterrada. El forn, de dimensions força reduïdes, és una construcció de planta quadrada (d'uns tres metres), emplaçada en un terreny amb pendent. El parament dels murs, de pedra, és força irregular i té nombrosos fragments de teula i maó encastats. Està dividit en dos nivells. A la part inferior hi ha la fogaina, que és una cambra semi-soterrada on s'hi introduïa la llenya. El mur davanter conserva la boca de la fogaina en forma d'arc, però actualment no és visible ja que ha quedat soterrada. A la part superior es conserva molt parcialment la cambra de cocció, amb murs que no passen gairebé del mig metre d'alçada. Prop del forn hi ha dos indrets dels quals s'extreia l'argila, amb rebaixos considerables de terra. L'esplanada que hi ha propera, situada al nord, devia servir com a lloc de treball i encara s'hi poden trobar teules i material abundant de rebuig.

Història

Aquest mas estava situat vora el camí tradicional, probablement d'origen molt antic, que anava de Guardiola a Castellgalí. A més, la seva ubicació coincidia amb el punt divisor dels antics termes de Salelles, Guardiola i Castellgalí. Per això a l'interior d'una sala de la casa hi havia una fita amb la partició dels tres termes. En època medieval aquest mas era conegut amb el nom de Sa Serra, després Antic de la Serra i posteriorment va derivar en la forma "Enric de la Serra". Sabem que l'any 1268 hi habitava un tal "G° de Sa Serra" (CAPDEVILA, 2006: 82), mentre que el 1322 ho feia Berenguer de Serra, i el senyor alodial era P. Andreu, de Manresa. El primer reconeixia un deute o empenyorament de 200 sous amb el seu senyor (CAPDEVILA, 2006: 75). Al segle XVIII la família que l'habitava eren els Puig i Enrich, que conreaven la terra directament. Però al segle XIX Domingo Puig ja vivia a Manresa i tenia 134,5 quarteres i 17 parcel·les cedides a rabassa morta. Era, doncs, un dels principals masos de la parròquia de Salelles.

Entre finals del segle XVIII i principis del XIX a les terres del mas, que tenien una gran extensió, els propietaris van facilitar diversos establiments al sector de Coll d'Arbós perquè s'hi construïssin un seguit de casetes, situades a la zona d'encreuament entre el camí de can Maçana i el camí de Castellgalí. Entre aquestes hi trobem ca la Dolores, cal Tonet Ferrer, cal Francisquet, cal Teixidor o la casa Isidro Parrot (ca la Iaia). Els habitants d'aquestes noves cases eren parcers que conreaven vinyes del mas i pagaven també un cens anual per les cases al propietari de l'Enric de la Torre.

A principis del segle XX el propietari del mas, que exercia com a advocat a Manresa i era propietari també d'un casal a la plaça de la Reforma en aquesta ciutat, va separar-se de la seva esposa per conviure amb una minyona, amb la qual es va acabar casant en segones núpcies. Va tenir fills amb les dues dones, però els fills de la segona esposa es van quedar amb la propietat del mas. En aquesta època el propietari va fer construir el nou habitatge on residia la segona muller. Posteriorment, després de certs conflictes pels drets successoris, va comprar la finca l'actual propietari, Josep Pla, entorn de 1980. En aquest moment els habitants de les casetes de Coll d'Arbós van aconseguir un acord col·lectiu per redimir els censos i poder accedir a la plena propietat.

Ja a principis del segle XX a l'Enric de la Serra hi havia dues famílies de masovers: els Barturó (que més endavant van traslladar-se ca cal Pinyot Vell) i els parrot (entre ells el popular acordionista Cristòfol Parrot, que solia tocar des de la terrassa de la casa).

